

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 10482 af 20/12/2016 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 103-16 om integrationsydelse - opholdskravet - EU-/EØS-borgere - danske statsborgere - tilknytning

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-4025-54027

Ankestyrelsens principafgørelse 103-16 om integrationsydelse - opholdskravet - EU-/EØS-borgere - danske statsborgere - tilknytning

Principafgørelsen fastslår

Generelt om hjælp til forsørgelse

Det er en betingelse for at modtage uddannelses- og kontanthjælp, at personen har haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år (opholdskravet). En person, som ikke opfylder opholdskravet, har ret til integrationsydelse, hvis personen i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage hjælp.

Opholdskravet gælder både for danskere og udlændinge. Opholdskravet gælder dog ikke for EU-/EØS-borgere, der efter EU-retten er berettigede til hjælp.

EU-/EØS-borgere og danske statsborgere, der efter EU-retten er berettigede til hjælp

Når en EU-/EØS-borger efter EU-retten er berettiget til hjælp, er personen undtaget fra at skulle opfylde opholdskravet. Dette gælder også for danske statsborgere, der efter EU-retten er berettigede til hjælp.

En EU-/EØS-borger er efter EU-retten berettiget til hjælp, når personen har opnået arbejdstagerstatus på det danske arbejdsmarked.

En dansk statsborger er efter EU-retten berettiget til hjælp, når personen vender tilbage til Danmark fra ophold i et andet EU-/EØS-land og opnår arbejdstagerstatus i Danmark.

Man opnår arbejdstagerstatus i Danmark, når man har haft beskæftigelse på det danske arbejdsmarked efter sin tilbagevenden til Danmark og i øvrigt opfylder betingelserne for at blive anset som arbejdstager efter EU-retten. Vi henviser til principafgørelse A-34-06.

En dansk statsborger, der efter sin tilbagevenden til Danmark fra et ophold i et andet EU-/EØS-land hverken opfylder opholdskravet eller har opnået arbejdstagerstatus, har alligevel ret til uddannelses- eller kontanthjælp, hvis personen har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Vurderingen af tilknytning

Det beror på en konkret vurdering, om en dansk statsborger har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

I vurderingen af tilknytning kan følgende kriterier indgå:

- Samlet ophold i Danmark set i forhold til varigheden af ophold i andre EU-/EØS-lande,

- beskæftigelse i Danmark eller øvrige økonomiske bånd til Danmark,
- nære familiemedlemmer i Danmark,
- taget grundskole og/eller uddannelse i Danmark,
- danskkundskaber,
- sociale bånd til Danmark

De nævnte kriterier er vejledende, og der skal foretages et konkret og individuelt skøn i den enkelte sag. Det kan være relevant at inddrage andre kriterier end de nævnte, som kan bidrage til at fastslå, om personen har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Den enkelte sags omstændigheder er afgørende for, hvilke kriterier der skal indgå i vurderingen af personens tilknytning til Danmark og hvilken vægtning, de enkelte kriterier skal have.

Personens tilknytning til Danmark kan ikke vurderes alene på grundlag af opholdstiden i og uden for Danmark, og flere kriterier skal undersøges, inden der kan træffes en afgørelse.

Hvis der er tale om ophold i et andet EU-/EØS-land af kort varighed set i forhold til personens ophold i Danmark, er der en formodning for, at personen ikke har mistet sin tilknytning til Danmark. Omvendt vil ophold i et andet EU-/EØS-land, der har varet en længere periode, tale for, at der skal stilles større krav til tilknytningen, og at der skal foretages en nærmere undersøgelse af flere kriterier.

Der er tale om skønsmæssig vurdering, hvor der foretages en undersøgelse af de forhold, der er relevante for sagen, så der kan træffes en afgørelse på et oplyst grundlag. Kommunen kan indhente de relevante oplysninger fra personen. Kommunen kan også indhente oplysninger fra andre myndigheder. Der henvises i den forbindelse til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

De konkrete sager

I en konkret sag vurderede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, at en person, der var dansk statsborger, havde ret til kontanthjælp, selvom han ikke havde opnået arbejdstagerstatus i Danmark, og selvom han ikke opfyldte opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at personen havde en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg lagde i den forbindelse vægt på, at personen var 56 år, og at han havde haft ophold i et andet EU-land i ca. to år, hvor han var studerende. Det måtte lægges til grund, at han havde gået i grundskole i Danmark.

I en anden konkret sag vurderede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, at en person, der var dansk statsborger, havde ret til kontanthjælp, selvom hun ikke havde opnået arbejdstagerstatus i Danmark, og selvom hun ikke opfyldte opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at personen havde en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg lagde vægt på, at hun var 49 år, at hun havde haft ophold i et andet EU-land i ca. seks år, og at hun inden sin udrejse havde været selvstændig

erhvervsdrivende i Danmark i ca. fire år. Hun var desuden indrejst i Danmark med sit barn på to år, som havde haft ophold i Danmark siden. Hun havde også afsluttet folkeskolen og gymnasiet i Danmark.

I en tredje sag vurderede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, at en person, der var dansk statsborger, havde ret til integrationsydelse, fordi han ikke havde opnået arbejdstagerstatus i Danmark, og fordi han ikke opfyldte opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede også, at han ikke havde en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg lagde vægt på, at personen var 32 år, og at han havde haft ophold i et andet EU-land i ca. 24 år. Han havde således haft ophold i et andet EU-land i størstedelen af sit liv, og han havde hverken gået i skole eller haft beskæftigelse i Danmark.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet tre sager principielt. Det har vi gjort for at præcisere, at opholdskravet ikke gælder for EU-/EØS-borgere, herunder danske statsborgere, når de efter EU-retten er berettiget til hjælp. Principafgørelsen skal endvidere afklare, hvornår danske statsborgere der har gjort brug af deres fri bevægelighed, efter EU-retten kan være berettigede til hjælp, således at de har ret til uddannelses- eller kontanthjælp, selvom de ikke har opnået arbejdstagerstatus efter deres tilbagevenden til Danmark.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 468 af 20. maj 2016.

- § 11, stk. 3, om, at retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er tillige betinget af, at personen har haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år.
- § 11, stk. 4, om, at kravet om, at personen skal have haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år, ikke gælder for EU-/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen.
- § 22, stk. 1, om, at personer, der ikke opfylder opholdskravet, modtager integrationsydelse.

Praksis

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

A-1-06 fastslog, at opholdstid i et andet EU/EØS-land kunne sidestilles med opholdstid her i riget, hvis kontanthjælpsansøgeren havde haft arbejde i Danmark efter ankomsten til Danmark.

Da ansøger imidlertid ikke havde haft arbejde her i landet efter sin tilbagekomst var han kun berettiget til starthjælp.

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 2016-4025-54027

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om bevilling af integrationsydelse. X Kommune afgjorde sagen den 26. februar 2016.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til kontanthjælp.

Det betyder, at vi ændrer X Kommunes afgørelse.

X Kommune skal derfor efterbetale differencen mellem den integrationsydelse, som du har fået udbetalt fra den 1. februar 2016, og den kontanthjælp, som du vil have ret til i perioden. Det kan i den forbindelse være relevant for kommunen at foretage modregning i andre ydelser, som du måtte have fået i den periode, hvor du har modtaget integrationsydelse. Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du har ret til kontanthjælp.

Vi vurderer i den forbindelse, at du har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark, og at du derfor ikke skal opfylde opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år for at modtage kontanthjælp.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du har været studerende i Spanien i ca. 2 år.

Vi lægger også vægt på, at du er 56 år, og at du foruden dit ophold i Spanien i ca. 2 år har haft ophold i Danmark.

Vi lægger til grund, at du har gået i grundskole i Danmark, idet du ikke har haft ophold uden for Danmark i perioden, hvor du var i grundskolealderen. Der foreligger i øvrigt ikke oplysninger i sagen, der indikerer, at du ikke har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Vi er opmærksomme på, at det af CPR fremgår, at du har haft ophold i Sverige i perioden fra 2. december 2002 til den 15. maj 2003 og i perioden fra den 10. juli 2001 til den 1. december 2001. Dette kan ikke føre til en ændret vurdering af sagen, idet du uanset ophold i Sverige i de nævnte perioder har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Om reglerne

Efter reglerne, er det en betingelse for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, at personen har haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år. Personer, der ikke opfylder dette opholdskrav, har ret til integrationsydelse. Opholdskravet gælder dog ikke for EU-/EØS-borger, der efter EU-retten er berettigede til hjælp.

Danske statsborgere, der vender tilbage fra et andet EU-/EØS-land, og som ikke har opnået arbejdstagerstatus i Danmark, kan efter EU-retten være berettigede til hjælp, selvom pågældende ikke opfylder opholdskravet, hvis pågældende efter en konkret vurdering har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2, j.nr. 2016-4022-32556

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om overgang til integrationsydelse med virkning fra 1. juli 2016. X Kommune afgjorde sagen den 12. maj 2016.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til kontanthjælp.

Det betyder, at vi ændrer X Kommunes afgørelse.

X Kommune skal derfor efterbetale differencen mellem den integrationsydelse, som du har fået udbetalt fra den 1. juli 2016, og den kontanthjælp, som du vil have ret til i perioden. Det kan i den forbindelse være relevant for kommunen at foretage modregning i andre ydelser, som du måtte have fået i den periode, hvor du har modtaget integrationsydelse. Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du har ret til kontanthjælp.

Vi vurderer i den forbindelse, at du har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark, og at du derfor ikke skal opfylde opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år for at modtage kontanthjælp.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du er 49 år, og at du har opholdt dig i Spanien i perioden fra den 17. august 2004 til den 27. oktober 2010. Det fremgår af sagens oplysninger, at du var selvstændig erhvervsdrivende i Spanien.

Vi lægger også vægt på, at du forud for din udrejse til Spanien har været selvstændig erhvervsdrivende i Danmark i ca. 4 år.

Vi lægger endvidere vægt på, at du har afsluttet folkeskolen og gymnasiet i Danmark.

Vi lægger også vægt på, at du ikke har haft ophold i udlandet siden din indrejse i 2010. Du har ikke haft ophold i udlandet udover perioden fra den 17. august 2004 til den 27. oktober 2010.

Vi lægger endelig vægt på, at dit barn på to år indrejste til Danmark fra Spanien sammen med dig i 2010. Dit barn har boet i Danmark siden jeres indrejse.

Om reglerne

Efter reglerne, er det en betingelse for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, at personen har haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år. Personer, der ikke opfylder dette opholdskrav, har ret til integrationsydelse. Opholdskravet gælder dog ikke for EU-/EØS-borger, der efter EU-retten er berettigede til hjælp.

Danske statsborgere, der vender tilbage fra et andet EU-/EØS-land, og som ikke har opnået arbejdsstatus i Danmark, kan efter EU-retten være berettigede til hjælp, selvom pågældende ikke opfylder opholdskravet, hvis pågældende efter en konkret vurdering har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2, j.nr. 2016-4022-47641

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om overgang til integrationsydelse med virkning fra 1. juli 2016. X Kommune afgjorde sagen den 27. juni 2016.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til kontanthjælp, men til integrationsydelse fra den 1. juli 2016.

Det betyder, at vi stadfæster X Kommunes afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du har ret til integrationsydelse fra den 1. juli 2016.

Vi vurderer i den forbindelse, at du ikke opfylder opholdskravet om lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år for at modtage kontanthjælp.

Vi vurderer i den forbindelse også, at du ikke har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark. Det betyder, at opholdskravet gælder for dig.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du har været udrejst fra Danmark i perioden fra den 4. maj 1989 til den 1. november 2013. Du har således boet i et andet EU-land i størstedelen af dit liv.

Vi lægger også vægt på, at du var ca. 5 år, da du udrejste fra Danmark til Sverige. Du var 29 år, da du indrejste i Danmark igen fra Sverige.

Vi lægger til grund, at du ikke har gået i grundskole, taget en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse i Danmark, idet du udrejste fra Danmark, da du var ca. 5 år. Det fremgår af sagens oplysninger, at du har modtaget kontanthjælp siden din indrejse i Danmark i 2013. Der foreligger i øvrigt ikke oplysninger i sagen, der indikerer, at du har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Om reglerne

Efter reglerne, er det en betingelse for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, at personen har haft lovligt ophold her i riget i sammenlagt syv år inden for de seneste otte år. Personer, der ikke opfylder dette opholdskrav, har ret til integrationsydelse. Opholdskravet gælder dog ikke for EU-/EØS-borger, der efter EU-retten er berettigede til hjælp.

Danske statsborgere, der vender tilbage fra et andet EU-/EØS-land, og som ikke har opnået arbejdsstatus i Danmark, kan efter EU-retten være berettigede til hjælp, selvom pågældende ikke opfylder opholdskravet, hvis pågældende efter en konkret vurdering har en tilstrækkelig grad af tilknytning til Danmark.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.